

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A BALKÖZÉPPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési feltételek:

helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt 50 kr. Egy hónapra 1 frt.

Hirdetési díj:

öt hasabos petisor 5 krajczár. Nagybő terjedelmű s több ízben megjelenő hirdetéseknek leengedés történik. Helyesdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sora 20 kr. A hirdetéseknek mindenkor iradban véstek fel.

szabályszerűleg... FOLYAM... SZÉNA... uczerina... SZÉNA... 74 1-3... 74 1-3... 74 1-3...

Debreczen, márcz. 25.

Nagy és fontos nevezetességű nap volt az, melyet tegnap átélt.

Nagy és fontos nap volt az, mert e napon az első választókerületben, minden előleges tárgyalások, tanácskozások nélkül megtörtént végrehajtott városunkban a volt két politikai pártnak egyesülése.

Azon egyhangú általános lelkesedés, melyvel tegnap a főiskolai imateremben Tisza Kálmán a különböző pártisztegető polgárok által országgyűlési képviselő megválasztott.

Egy örömdetes tényét is, — s ma immár a tegnapi eseményekre hivatkozva elmondhatjuk, hogy Debreczen polgársága is állást foglalt az új pártalakulással szemben.

Az országgyűlési képviselő megválasztása folytán hatalmas és erős gyarapítást adott családjával a szabadalvú pártnak.

Egy örömdetes tényvel állunk itt immár szemközt, mely önként, minden előleges készüldés, minden parlamentarizmus nélkül, — a dolgok természetesen egymásutánja szerint előrelétek idők.

Az országgyűlési képviselő megválasztása folytán hatalmas és erős gyarapítást adott családjával a szabadalvú pártnak.

Egy örömdetes tényvel állunk itt immár szemközt, mely önként, minden előleges készüldés, minden parlamentarizmus nélkül, — a dolgok természetesen egymásutánja szerint előrelétek idők.

Az országgyűlési képviselő megválasztása folytán hatalmas és erős gyarapítást adott családjával a szabadalvú pártnak.

Egy örömdetes tényvel állunk itt immár szemközt, mely önként, minden előleges készüldés, minden parlamentarizmus nélkül, — a dolgok természetesen egymásutánja szerint előrelétek idők.

Az országgyűlési képviselő megválasztása folytán hatalmas és erős gyarapítást adott családjával a szabadalvú pártnak.

Egy örömdetes tényvel állunk itt immár szemközt, mely önként, minden előleges készüldés, minden parlamentarizmus nélkül, — a dolgok természetesen egymásutánja szerint előrelétek idők.

Az országgyűlési képviselő megválasztása folytán hatalmas és erős gyarapítást adott családjával a szabadalvú pártnak.

Egy örömdetes tényvel állunk itt immár szemközt, mely önként, minden előleges készüldés, minden parlamentarizmus nélkül, — a dolgok természetesen egymásutánja szerint előrelétek idők.

Az országgyűlési képviselő megválasztása folytán hatalmas és erős gyarapítást adott családjával a szabadalvú pártnak.

megtörténjék, mert az egész ország szeme függ Debreczen városa polgárainak ez irányban nyilvánulandó actusán.

Azt, a mit a debreczeni első választókerület polgárai tegnap a magok körében végrehajtottak, azt az összes választókerületekben végre kell hajtani a legrövidebb idő alatt.

Az eljárás módozatok fejtegetésével ezuttal nem bocsátkozunk, csupán örömmel jelezük, hogy az intéző körökben immár megtették a lépések a szabadalvú párt szervezkedésére.

Az eljárás módozatok fejtegetésével ezuttal nem bocsátkozunk, csupán örömmel jelezük, hogy az intéző körökben immár megtették a lépések a szabadalvú párt szervezkedésére.

Az eljárás módozatok fejtegetésével ezuttal nem bocsátkozunk, csupán örömmel jelezük, hogy az intéző körökben immár megtették a lépések a szabadalvú párt szervezkedésére.

Az eljárás módozatok fejtegetésével ezuttal nem bocsátkozunk, csupán örömmel jelezük, hogy az intéző körökben immár megtették a lépések a szabadalvú párt szervezkedésére.

Az eljárás módozatok fejtegetésével ezuttal nem bocsátkozunk, csupán örömmel jelezük, hogy az intéző körökben immár megtették a lépések a szabadalvú párt szervezkedésére.

Az eljárás módozatok fejtegetésével ezuttal nem bocsátkozunk, csupán örömmel jelezük, hogy az intéző körökben immár megtették a lépések a szabadalvú párt szervezkedésére.

Az eljárás módozatok fejtegetésével ezuttal nem bocsátkozunk, csupán örömmel jelezük, hogy az intéző körökben immár megtették a lépések a szabadalvú párt szervezkedésére.

Az eljárás módozatok fejtegetésével ezuttal nem bocsátkozunk, csupán örömmel jelezük, hogy az intéző körökben immár megtették a lépések a szabadalvú párt szervezkedésére.

Az eljárás módozatok fejtegetésével ezuttal nem bocsátkozunk, csupán örömmel jelezük, hogy az intéző körökben immár megtették a lépések a szabadalvú párt szervezkedésére.

Az eljárás módozatok fejtegetésével ezuttal nem bocsátkozunk, csupán örömmel jelezük, hogy az intéző körökben immár megtették a lépések a szabadalvú párt szervezkedésére.

Az eljárás módozatok fejtegetésével ezuttal nem bocsátkozunk, csupán örömmel jelezük, hogy az intéző körökben immár megtették a lépések a szabadalvú párt szervezkedésére.

Az eljárás módozatok fejtegetésével ezuttal nem bocsátkozunk, csupán örömmel jelezük, hogy az intéző körökben immár megtették a lépések a szabadalvú párt szervezkedésére.

Az eljárás módozatok fejtegetésével ezuttal nem bocsátkozunk, csupán örömmel jelezük, hogy az intéző körökben immár megtették a lépések a szabadalvú párt szervezkedésére.

Az eljárás módozatok fejtegetésével ezuttal nem bocsátkozunk, csupán örömmel jelezük, hogy az intéző körökben immár megtették a lépések a szabadalvú párt szervezkedésére.

Dr. Popper Alajos beszéde a Tisza Kálmán megválasztásának megünneplésére tervezett banketten.

Jól mondták az előttem szövegezt t. szónokok, hogy nemcsak városunkban, de nem csak az egész hazában, hanem hazánk határain túl is a nagy közönség szemei a legfeszültebb várakozással, a legélesebb érdeklődéssel mi felénk, Debreczen városának első kerületére, a péterfia-csapó választókerületre irányultak.

Az önkéntes kiváltságos este 8 órakor vette kezdetét, s fénytengerben úszott a város minden foltzaja.

Az önkéntes kiváltságos este 8 órakor vette kezdetét, s fénytengerben úszott a város minden foltzaja.

Az önkéntes kiváltságos este 8 órakor vette kezdetét, s fénytengerben úszott a város minden foltzaja.

Az önkéntes kiváltságos este 8 órakor vette kezdetét, s fénytengerben úszott a város minden foltzaja.

Az önkéntes kiváltságos este 8 órakor vette kezdetét, s fénytengerben úszott a város minden foltzaja.

Az önkéntes kiváltságos este 8 órakor vette kezdetét, s fénytengerben úszott a város minden foltzaja.

Az önkéntes kiváltságos este 8 órakor vette kezdetét, s fénytengerben úszott a város minden foltzaja.

Az önkéntes kiváltságos este 8 órakor vette kezdetét, s fénytengerben úszott a város minden foltzaja.

Az önkéntes kiváltságos este 8 órakor vette kezdetét, s fénytengerben úszott a város minden foltzaja.

Az önkéntes kiváltságos este 8 órakor vette kezdetét, s fénytengerben úszott a város minden foltzaja.

Az önkéntes kiváltságos este 8 órakor vette kezdetét, s fénytengerben úszott a város minden foltzaja.

Az önkéntes kiváltságos este 8 órakor vette kezdetét, s fénytengerben úszott a város minden foltzaja.

Az önkéntes kiváltságos este 8 órakor vette kezdetét, s fénytengerben úszott a város minden foltzaja.

Az önkéntes kiváltságos este 8 órakor vette kezdetét, s fénytengerben úszott a város minden foltzaja.

ban, hogy városunkba az eddig kétfelé osztott párt a mai nappal egygyé olvad, és ezennel csak egy nagy, lelkes, hazafias, tetterszabadelvű pártot képezend.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

képviselőért ürittetett lelkes éjzenések között a pohár.

Varga Lajos Kiss Lajos országgyűlési képviselőt ülteti, Silye Gábor főispán, ki csak két hatalmasság, u. m. a koronás király és a hólygek előtt szeret csak meghajolni, Tisza Kálmán gróf Degeföld Iona ó nagyméltóságáért, kinek körében az országos gondok terhei mellett szeretetünk tárgya üdülést nyer, őrü szünni nem akaró éjzenések közt poharat. Varga Lajos az adomák nagy mestere, egy sikerült adoma után, melynek az volt a vége, hogy nincs jobb a kalendariumnál, ülteti Silye Gábot, kinek ma épen neve napja van, s egyszerűen óhajta, hogy e terem, hol most együtt ünneplünk, nem sokára Hajdúmező székházának terme legyen.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

Utóhangok a tegnapi örömnempről.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Az ő kedveért!

MONTAGUE KELEMEN REGÉNYE.

XX. FEJEZET.

Utban.

(50-ik folytatás.)

A másik magas, nyúlak férfiú volt oly szép, kifejezéstelen arccal, minőt azelőtt még sohasem látott; ez arca, mint hitte, oly nagyon hasonlított valakihez, kire azonban hamarjában nem tudott visszaemlékezni.

„Épen ma távoztak a városból s jó darab ideig maradnak távol.”

„Ez talán épen jó” — mondá a fiatalabbik — „Öreg, ön talán az egész dolgot elrontotta volna, ha a nőt meglátja. Ha nem csalódom” — folytató Gertrud felé fordulva miáltal illedelmesen meghajtá magát — „ön Arden kisasszony?”

„Szólgájátára; s ha önnel valami megbizni valója van atyámbhoz, ugy” —

„Semmi edesem, semmi” — vágott az öregebbik zavarába. Tehát még sem csalódomtán midőn az ön nevét ejtém ki. Látja jó gyermekem én önt edes anyjának tartottam. Sok-sok évvel ez-éltt igen jól ismertem, s ön oly feltűnően hasonlít hozzá!”

„Tudom, hogy mama igen sajnálja majd, ha megtudja, hogy ön látogatására jött s véletlenségből nem találta itthon. Nem lenne szives becses nevet megmondani?”

„Nem félt többé a férfiakól, bár a fiatalabbik oly bizalmasan látszott rátekinteni, a mi neki egyáltalában nem tetszett.”

Volt valami ez öreg ember hangjában, a mi Gertrud szívét megragotta, s részt vett szomorúnak látszó sorsában, bár még azt sem tudta, hogy ki vel beszél.

„Nem én nem fogom önnel nevet megmondani; nem lenne tanácsos, mert csak rossz-szat okozna. Igen szerettem volna edes anyját látni bár csak egy pillanatra is; de ki tudja, hátha így még jobb!”

„Sokkal jobb!” — mormogá a másik. — „Jöjjen én velem Gower s ne veszteggünk az ideát házzantalan beszélgetéssel. A család nincs idehaza s az igen tisztelt kisasszonyt már elég régen félemlítjük, utatjuk, tartóztatjuk!”

„En nem félek!” — mondá Gertrud. — „Nem is utatnak; én csak azt sajnálom, hogy kedves anyám eltávozott, a mikor önök oly igen beszélni óhajtottak vele.”

„Oh, kérem sohasem fájjalja olyan nagyon ezt a dolgot; az egész idejövétel nem volt más mint különköds!” — Gower barátom ismétte egykoron mamáját, és én pedig atyját. Arden urat egy-egy kétszer láttam s okom, ugy okom van irányában háladatosnak lenni; de én igen háladatos vagyok a teremtésnek, a ki világéletben soha sem tesz jót...”

„Mit után most Ausztráliába szándékozunk, igen szeretünk volna kedves szülőivel beszélni, illetőleg őket látni; ez az egész.”

„Igen, ugy van!” — mondá az öreg részleteg hangon. — „Nem nyujtaná ide kezét

kedves kisasszony? Tegye, kérem, tegye azt meg e szegény öreg embernek, ki edes anyját igen jól ismerte ezéltt sok, sok évvel!”

Gertrud csak egy pillanattal habozott, aztán odanyújtá kezét az öregnek, ki azt ajkaihoz vivé... „Mondja meg edesem kedves anyjának, hogy egy öreg, ki néhány ezer mérföldnyire távozik innen, hogy önnel többé vissza se térjen, egy öreg, ki őt ismerte és szívből szerette itt volt s helyette önnel eskölte meg kedves kezét s hön fölközdött az egek urához, hogy minden áldását halmozza ő reá s szeretteire. — Szabad egy rózsát szakszantnom, hogy azt emlékül tul a tengeren vigyem?”

„Ez kedves anyám kedves rózsakora” — mondá Gertrud önkénytelenül, kit az öreg szavai igen megillettek s két-három már félig nyílt rózsabimbót szakított le és adott át az öregnek.

„Az öreg midőn a virágokat átévé ismét ajkaihoz vivé Gertrud kezét; társa, ki mellette állott mosolygva nézte az egész jelenetet.

(Folyt. köv.)

kettőt nagy busan lépegetni, mintha csak azt motyogtatna magokban, hogy hát érdemes volt ezért ily nagy hűböt csinálni nekik.

Hajszon ha kedvük telik benne had kurtyuljanak, — de komám tegnap reggel ugyan megfelleltünk nemcsak zóval, hanem eslekedettel is Kun Pál urammal.

Ki a mendergőnek?

Hát nem olvasta komám azt a másik újságot pár napelőtt?

Nem én. — jó darabideje, hogy bele se nézek, mert mindig elrontotta az apétitussom.

Híszon nekem se telik benne valami nagy gyönyörűségem abba a sok oszmányosba, hanem hát tudja meg, mégis csak szeretem, bizony tudni, hogy mit kotyognak benne; az igaz, hogy néha attól a sok rágalmazástól meg huzagságtól egy feltortyanok, hogy levegőm azt a rongy papíros, majd szélvel szakad.

Hát miféle Kun ember írhatt megint benne?

Valami patáki professzor kérdezte tőlünk választóktól, hogy hát megválasztjuk é a hitehagyott Tisza Kálmánt?

Egyre eb az inge deákja, vagy mije, jobb von bizony, ha arra lenne gondja, hogy jól tanuljon az iskolája.

Nóde komám, az is olyan ország boldogító kis kuruczember lehet, a kinek magának nincsen rendén a szénája, s a közösen szeretne gazdálkodni.

Hanem kedves komám uram, most már vége van a választásnak háda istennek, — de hát a pártgyűlést mikor hívták már össze; mert bizonyval mondom, eddig is az volt a legnagyobb bajunk, hogy a turót nem választottuk el a savótlót, osztán a balpárt köpönyege alatt áruit mindentelbe ember egy gyékényen.

Híszon komám, nincs is már szükség arra, hogy baloldali párt maradjunk.

De hát akkor meg kell szüntetni.

Meg — meg; — hallottam is má, hogy szombatán összehívták a választmányt, azután meg a gyűlést, ott osztán megbeszélhetjük, mi lesz velünk; legjobb is, hogy a kinek tetszik teremtsenek egy szabadlevél pártot, mint az országgyűlés cselekedett.

Igen ám, de ha az egész baloldali párt egybe lesz cizálva, középből, 48-czas, független, egyetértés, meg nem tom én miféle párt, kik most mind egy erény alatt vannak, meglehet hogy nem állunk neki, s megmaradnak a régi mellett.

Híszon maga mondta az imént komám, hogy hadd váljak külön a savó; — hát maradjanak ok annak, a minek akarnak, mi meg leszünk szabadlevél párt.

Hm! de azt mondják ám, hogy elhagyjuk a régi zászlót.

Dehogy hagyjuk, — hát még most sem érti kend a dolgot, pedig mennyiszor megbeszéltek már?

Ne haragudjék rám kedves komámuram, hogy egy kicsit kemény fejem van; de jó az ílyet megmondani; mert hát —

Jó jó, már hogyné kéne megmondani, de híszon meg van az a má, gondolva, — Nohát lássa kend; a balpártbeliek mindig azt mondták, hogy az országunk sok baja van olyan, a kin segíni kéne; ezt a sok bajt osztán, a mikor csak szerit tehetnék, mindég elő is hozták az országgyűlést, de persze a többség hallani sem akart róla, mert azt mondták mindég, hogy tilja az egyesség.

E közben, míg ezeken a dolgokon össze-disputáltak, még újabb bajok is születtek; az ország pénzirtása rossz állapotra jutott, mert a többség a többet költötte, mint a mennyit bevett; azután meg az ország kereskedése is meghagyatott, mert szorította a bécsi vám; má meg ha sem a föld nem terem, sem a kereskedés nem megy úgy a hogy kéne, nem bírjuk az adót fizetni az ország kasszájába, elakad a kerék, megfeneklünk. Ekkor megbeszélte a dolgok Tisza Kálmán előbb a maga jó embereivel, azután felállott az országgyűlésen a székelő februárius 3-án, s azt mondta, hogy azokat a régi bajokat, a kiken hamarosan úgy sem segíthetne a gyűlés, most ó pihenőt hagyni; hanem nagyobb baja van most azoknál az országunk, mert ipara, kereskedése nem jól megy, ennélfogva az országunk is fogyatékban van a pénz, s el talál a hiteles-

veszni akkor osztán végünk lesz; ezen a nagyobb bajon kéne hát ugyancsak szorgosan segíteni; ő pedig azt hiszi, hogy ha egy magyar pénztárt állítunk, a bécsi vámost meg-megkönyvítjük, ezt nem ellenzi az az egyesség, a mék a régből bajoknak utjába áll; ő tehát tehát fejlesztja az országgyűlés mindenféle pártját, hogy a nélkül, hogy eddigi elvét feladná, vagy azt a másiktól kivánná, egy szível és lélekkel azon legyenek, hogy mentsek ki az országot a fenyegető veszedelemből.

Híszon így hát nem változtatta meg a zászlóját sem.

Hát hogy változtatta volna! — nem bizony. Olyan erje volt e beszédnek komám, hogy az országgyűlés tagjai mindenféle pártból oda sereglettek Tisza Kálmánhoz, s kezelt fogtak vele. Azután, hogy lemondott a régi kormány, az új kormányt kinevezte a király, s közöttük Tiszát is, azt csak úgy tudja komám, mint én.

Hogyne tudnám? — de hát azt vetik fel a túlsó oldalon, hogy nem kellett volna neki a kormányba lépni.

Mán hogy ne kellett volna; híszon a mit az országgyűlésnek nagy többsége elfogadott, ki is kell azt vinni; má pedig csak jobban módjába áll, ha ő is a kormányon ül.

Bizony könnyebben is ki lehet azt úgy vinni; — de hát a Deákpart mit mondott hozzá?

Mit mondott? — hát annak a java is helyeselte, az is neki állott, hogy a nagyobb bajokban mihamarabb segíteni kell?

De hát a Deákpart is megszűnik az egész országban?

Persze, hogy meg; maga az öreg beteges Deák Ferencz is azt mondta rá, hogy ezen egyezkedésnek régen meg kellett volna lenni, most kevesebb bajunk lenne.

Igy lett osztán több pártból a szabadlevél párt?

Igy bizony komám, — jó formán az ország minden részében így is van ez má, — hát a debreczenieknek sem szabad sokáig devánközni.

Bizony nem azzal. A szébalaiak osztán maradjanak külön, ha tetszik.

Igen, a turó, meg a savó így válik el. Adjá isten minél hamarább!

Külföld.

× **Franciaország.** Azon eseményekről, melyek a versaillesi nemzetgyűlés szombati napol ülése alkalmából fölmerültek, némi részletes tudósítást érkeztet. Mialatt a kamara a napirenden levő tárgyakkal foglalkozott, a baloldali három árnyalata közös tanácskozást tartott, melyen a pótválasztások beszüntetésének ügye tárgyaltatott. Miután Buffet hajthatatlanul ellene szegült a republikánusok követelésének, s a felosztás időpontjáról fölvilágosítást nyújtani nem akart, indítványoztatott, hogy Bocher, a jobbkeze elnöke Buffet hozzájárulása mellett adja meg a kért fölvilágosítást. Ezen indítvány alapján az mármár megadott, midon Audiffret-Pasquier minden várakozás ellenére a gyűlést hirtelen felfozlatta, s az elnapolást kimondta. Párisi lapok azt állítják, hogy e tette által Audiffret-Pasquier herczeg nem tudni akarva-é, vagy akaratlanul előkészítette Buffet helyettes elnök bukását. A közvélemény tapogatózása szerint Buffet a pótválasztásokat csak azért szüntette volna be, mert néhány megyében a bonapartisták győzelmétől félt. E félelem kellőleg akadályt tünik fel, ha tekintetbe vesszük, hogy a Broghe és Fourton által hivatalba helyezett bonapartista államigazgatási személyzet gyökeres purifikálására mindaddig egyetlen lépés sem tétellett.

Spanyolország. A spanyol burzsoáren nagyobb operációkra még hosszú ideig nem lehet kilátás. Hiányzanak a szükséges készletek, s azon kérdés, ha vajlon Moriones újból elnyeri-e a főparancsnokságot — még mindig a függőben van. Ugyan ez áll a conveniára néve is. Az egyik versio szerint e proclamatiók, melyek bask nyelvre lefordítottak, a trónkövetelő ügyének kimondhatatlan sokat ártottak; mások szerint ennek ellenkezőjét eredményez-

ték. Ugy hírlik hogy Sagosta és Serrano csak azon feltétel mellett ígérték meg a királpártiak ügyében az aktiók terére lépni, ha a kormány a liberalismus elvét ezután működésében multjával ellenkezőleg — kellekőpen szem előtt tartandja.

Amerikai rendszerű ipariszkolák felállításáról.

Dr. Pollacsek Gyulától.

(Vége.)

Az iskolák legfelsőbb igazgatását nálunk egy a miniszterium által kinevezett hatóság vezeti, mely az ország közepében székel, elszigetelve az iskolákkal való minden nemű érintkezéstől. Ez egyöntetű előírást ad ki az iskolák szervezésére vonatkozólag, megállapítja a tantervet, s alkalmazza a tanítókat, egyszerűsmin felügyel az iskolavágyra. Az ország különböző körzeteiben egy-egy tanfelügyelő van alkalmazva, kinek a kerületébe eső 40—60 iskolát kell folytonosan és felváltva felülvizsgálnia, s minden iskola élén egy a község által választott bizottmány áll, mely az iskolára szükséges felügyeletet teljesíti. Csak az utóbbi van az iskoláért közzelvetlen köztisztviselő, de minden tulajdonképeni tekintély hiányában, megfosztva azon jogtól, hogy rendelkezze és vezete ügyeibe avatkozhasson, vagy hogy fegyelmi eljárás vezethessen gyakorlattal, sőt a kerületi tanfelügyelő sem gyakorolhatja ezen jogot. E sok különböző tag között sok élettelen papirus megtele meg több élettelen betűvel vándorol aztán ide oda, a magasabb osztásig, a tanfelügyelőhöz, a tanfelügyelőhöz az iskolatanácshoz, s az utóbbiolt ismét vissza a tanfelügyelőhöz, s ettől a felsőbb hatósághoz. Ez iratokban többnyire a kormányzatra vonatkozó mozzanatok tárgyalatnak. Az iskola életéről, szükségleteiről, szelleméről, javításáról, vagy tovább fejlesztéséről, szóval az iskola tulajdonképeni érdekeiről egy betű sincs azokban. A polgári bizottmányok (helyenkint: iskolatanácsok) ezért minden idevonatkozó megfigyeléseiket, tapasztalataikat s gondolataikat egészen saját maguknak kénytelenek megtartani, vagy ha ópen akarják üléseikben kedélyesen emulathatnak felteüti. Ham-miköndök, temi, teremteni, életre kelteni, isten mentsen arra nem íltékéssek. Még egy egészen hasznavehetetlen tanítótl is csak fáradságosan szabadhatnak meg. Ez alatt a munka, a tanító az iskolában úgy haladnak, a hogy tudnak, akarnak. A bizottmány kézsége zátonyra jut, s a kerületi iskolatanács előtt is gyakorlati érvényre emelkedik az „éni és éni hagyni” („leben und leben lassen”) elve.

E mondatok a nevelés magas becsének oly tökéletes félreismérésének adnak kifejezést, a mely utójjára az iskolának és a népek, bizonyára nem célzott lealacsonyodására vezet. Ezzel bizonyos tekintetben táp adatik a népesség nagy részénél sajnos észlehető előítéleteknek öntudatlanul elveszük tőlük megbecsületetlen birtokukat, értem a lehetőleg megfelelő közoktatás jogát. Határtalan szükkeblüknek ismertettük meg magunkat akaratunk ellenére, midon igyekeznük a szegényeket ugyszóiván a legszükségesebb elemi ismeretekkel kielégíteni s minden magasabb képzést egyedül a fizetni képes gazdagok számára tartani fel, igen a mit legkevésbé himnk bizonyos célszerűség nélkül választalak emelünk a nép közé, minél a legszigorubb kasztelünk sem találhatott volna fel gonoszabbat.

És a nép gyermekei még is egyforma képzést szükségnek, mert azok hát a mi szerencsésen kivított alkotmánytörvényeinknek, egyfűt és különbség nélkül hasonló jogok élvezete és kötelezések teljesítésére hivatják. S mégis számtalan példa bizonyítja, hogy épen azon néposztályokból, melyek nevelésétől ösztöne látszólag a legliberalisabb elvek előnyére korlátoztak, emelkednek ki az előhaladás, s az önmagától folyton megújuló néperő elemek.

Tekintsünk át legnevezetesebb embereink során, a művészet, tudomány, kereskedelem és iparban, s úgy fogjuk találni, hogy azok leginkább kisserű, gyakran a legszegényebb viszonyokból emelkedtek ki s az általuk elért

magaslata alig jutottak volna fel, ha nem állottak volna előttük nyitva koruk igényeinek megfelelően berendezett tanodák. Hogy tehát ily föltételek mellett az ingyen iskoláztatás behozataláról még sem lehet szó, s hogy e helyett sokkal inkább czélhoz vezető lenne az eddigi gyakorlat érvényben hagyása, mindezek után alig szenved kétséget; kivéven azon esetet, a mi ugyan hihetetlennek látszik, hogy a népiskola letaszítva eddigi polczáról, melyet mint községi tiszteltemelő intézmény elfoglalt, a legszomorubb szükség potló segélyezőközzé alacsonyítsassék.

E mellett e kérdésnek van egy további, s igen jelentőségteljes oldala. Azok előtt a kik, egyesek szavazatából az uralkodó nézetet megítélni tudják, nem titok, hogy az iskolapénzek beszüntetése előtt még a népiskolák iránti bizalmat is nagy mértékben megintatná.

Az egyik rész azon elterjedt előítéletnek hűdöl, hogy a mi semmibe sem kerül, az semmit sem érhet, mások attól félnek, s látszólag több joggal, hogy ha az iskola fenntartásához nem járulnak, akkor ezek inkább a jó pénzügyi igazgatás mint gyermekek java szempontjából fognak vezérlelni. Ismét mások azon, magában véve igen tiszteltemelő tartokodásunknak adnak kifejezést, hogy szégyélik gyermekeik nevelését mint ajándékot elfogadni a község kezéből.

Ezért előre látható, hogy a tanpénz beszüntetésével einte csak a magánintézetek nyertének meg ellenben a népiskola világos vesztését szenvedte, és a mi legnevezetesebb azon panaszos állapot következnék be, hogy ettől kezdve az egész népesség már a gyermekkorral, beleszüntve a társadalmi esélyek elvészre kerülésétől vitt elválasztásába.

Ameg teremtési állam polgárai a mint dicsőségük emelése czéljából fentebb közöltük, nem ismerik sem az iskolakényszert, sem a kolaberezedéseket, bármily csodálatramelőtők az általuk megtestesített alapelvek, azért a rendelkezésünkre álló realis viszonyokban még sem lehet arról szó, hogy azokat azonnal utanozzuk.

HELYI HIREK.

— **Tisza Kálmán** szerette tisztelt képviselőnk, a választási elnök Buzás Pál állal hozzá intézett azon táviratra, melyben vele tegnap egyhangulag történt újból megválasztását a választók megbizásából tudatta, ma Budapestről, hova hajnalban érkezett meg, a következő távirati választ küldötte:

„Buzás Pál urnak, Debreczenben: Bécsben csak tegnap este vettem táviratát, s arra csak most felelhetek. Fogadják köszönetemet. Roppant sajnálom, hogy ezt személyesen nem fejezhetem ki. Tisza Kálmán.”

— **A kereskedő ifjak önképző együletében** a tőli esteken át tartani szokott felolvasásokat mult szombaton Szűcs Mihály tanár ur előadása rikkette be. Nem mulasztatjuk el az igen tisztelt tanár urnaknak, — kik szivesek voltak előadásukkal a mindig szép számmal megjelent hallgatónak élvezetet szerezni — ösztöne sziveslyen köszönetünket kifejezni, s midon ezt ennell teszük, legyen szabad reménylenünk, hogy a majd ismét bekövetkező idény alkalmával sem fogják tőlünk megtagadni szives közreműködésüket. Debreczen, 1875. március 25. A kereskedelmi ifjak önképző együletének felolvasásokat rendező bizottsága.

○ **A „Debrecezen”** tegnapi számában ék-telenül prűs-köl valaki. Bizonyosan náthát ka-

pott a collegium körül, mert nem kedvére való szél fujdogált biz ott. Ez a nátha nyilván az agyvelőjére szállhatott az ípsének, mert anny impertinens badarságot, a mennyit ezek a kin-jokban vergőd emberek a választásról tegnap összehírkáltak, olyan egyén, kinek aza rendes működésben van, s meg nem zavarodott, nem írhat. — Az ily állapotban lehetetlen, hogy e körülméteket emberi sajnálkozásunkkal ezen-vel résztvevőleg ki ne fejezzük.

— **E lapok szerkesztője** tegnap este a színházban majdnem áldozatává lett egy istentudja szándékos-é vagy véletlen gondatlanságnak Ugyanis a karzatról egy vaskos kapukulcs etjett le, a mely azonban sz-rencsére feje mellett mintegy felhüvelyknyire csapódott le. — A kulcsot ma a tulajdonos szerkesztősé-günkben visszakövetelte. — Soha sem tudja az ember, hogy hongan hull fejeére az áldás. Pedig az ilyenből öszténtén megvalljuk, nem igen akarunk részülni.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mai napon a helybeli iparos ifjak együlete részére Juhász György ur két darab igen becses rámba foglalt könyvotatú képet, ugyszint Ring István ur egy bádög perselyt és Wertheimféle lávát sziveskedtek adományozni. Midon ezen szives adományok átveletét megnyugtatom, egyszerűsmin fogadják nevezettek az egylet nevében ösztinte hálás köszönetemet. Debreczen, 1875. márcz. 25. Balogh István, egyleti gazda.

— **Műkedvelők** Nagypenteken és husvét első napján a helybeli r. k. egyházbán „Moz-zart” és „Diabáli” től ének részeket fognak előadni.

— **A debreczenben felállítandó méter-mérték-hitelesítő hivatalhoz** alkalmazandó egy-eknek a fővárosi központi mérték-hitelesítő biz. által Budapest apr. hó 1 én megnyitandó s egy hónapig tartó ingyenes tanfolyam hallgatására leendő utasításaita iránt a m. kir. földmívelés- ipar és keresk miniszterium részé-rol a városi tanács felhivatott.

— **A homokkert réme,** a híres M... ismét működik, s működése abban nyilvánul, hogy a kertészt által a szokott helyekre kifüg-gesztett, s a kert-tulajdonosokat a hernyó pusztítá-sra intó írásbeli felhívásokkal bizonyos ki-mondhatlan sárga festékkel mázolta be; mely tetteért a kertészi előjárók által a rendörség előtt bepanaszoltatott.

— **Mai nap már elémulnak,** vagy mint mondják: Rómába indultak a haragok zardokolnoki. a cath. atyafiak részéről, s mire vissza jönnek szombaton délután, igen ohaajtandó volna, ha ama déliből éghajlat alól egy kis melegebb levegőt s időjárást hoznának magukkal haza — említk.

— **A tegnap estei fényes kivilágítás** történetéhez adatul még felemlítjük, hogy több helyen a kivilágítás még éjfélen túl is tartott; a városon kívül eso épületek, minők: a régi sóház, dohány-raktár, a tiszavidéki vasuti öm-szed épületek, a gázgyár stb. szintén mind gazdagon ki voltak világitva.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Bérlét szünet.

Vasárnap, márcz. 28-án:

adatik:

Pajkos diákok.

(Rendező Együd.)

Ezt megelőzi:

GRINGOIRE.

(Rendező: Mándoki.)

Az előadás kezdetül:

KENYTELEN HÁZASSÁG.

(Rendező Együd.)

Kedzete fel 8 órakor, vege 9 után

Felelős szerkesztő: Szabó Antal.

Főmunkatárs: Hamar Laszlo.

H I R D E T É S E K

A bécsi világ-kiállításon 1873-ban a legmagasabb kitüntetési érmet nyerte

Veres László

arany és ékszműves Debreczenben főpiacz Szikszay József ur háza alatt.

Ajtálja a nagy érdemi közönségnek

névnapi ajándékul

alkalmas arany és ékszercekket és pedig: legújabb divatu női garnitúrákat és karpereceket, női és férfi óralanczokat, medaillonokat, függőket, inggombokat, legújabb divatu női, férfi gyűrűket, ezüst-éteszközöket, u. m. evő, kávé és szedő kanalakat, késeket, villákat, sótartókat, cukor-szelenczeket, s egész ezüst-ét-készleteket 6—12 személyre, s minden más itt elő nem sorolt, de ezen szakba tartozó tárgyakat a legjutányosabb áron. Az arany neműek mind 18 karátos aranyból készültek s hivatalos bélyeggel vannak ellátva.

Egyszersmind van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy mindenféle régi aranyat és ezüstöt a legmagasabb áron vásárlók és becserelek; ugyszintén mindenféle ékszer javítását s új divat szerint átalakítását elvállalom s ugy helybeli mint vidéki mindennemű megrendeléseket a legpontosabban s rövid idő alatt teljesítek. Tisztelettel

Veres László,
arany és ékszműves Debreczenben.

— 8 — 10

Arverési hirdetés.

A hosszú-pályi uttól a Gygyori csap-szkyig terjedő 377 hold és 133 négy-szög ölet tevő ugynevezett **ürge nyilas földek** a f. hó 1785. és jövő 1876-ik évekre, kisebb részletekben haszon-berbe fogván adatni, az árverésre, mely a helyszínen fog megtartatni, határidőül **f. év ápril hava 8 és 9 ik napjai** kitűz-zetnek, ezen — mindkét napon d. e. 9 órakor kezdetét vendő — árverésre bérleni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a megígérendő haszonbér mindkét évről, a dob leitésekor — és így előre — lesz lefizetendő.

Kelt s. kir. Debreczen város gaz-dasági tanácsának 1875. márcz. 10-én tartott nyilvános üléséből.

Boczkó Soma
t. jegyző.

62. 2—3.

Kitünő minőségű

HUSVÉTI SONKA

kapható fontonkint 44 krjával

Strauss Jánosnál,
a nagycsapó-utca elején.

„István” gőzmalom társulat
készítményeinek
helybeli raktáraiban.

ÁRJEGYZÉKE

Szám	Költésnémetesen engedély nélkül, készpénz fizetés mellett, kötele-zettséggel nélkül	Egész zskóban	Kisobb részletben	
			100 b. font oszt. ért.	1/2 mázsaéig
A	B	13	13	80
C	12	12	12	80
0	11	11	11	80
1	10	10	10	80
2	9	9	9	80
3	8	8	8	80
4	7	7	7	80
5	6	6	6	80
6	5	5	5	80
7	4	4	4	80
8	3	3	3	80
9	2	2	2	80
10	1	1	1	80
R I	1	1	1	80
R II	1	1	1	80

Debreczen, 1875. márcz. 16.

Értesítés.

Mindenféle fehér
és
szines paszuly
nagyban és kicsinyben jutá-

nyos áron, ugy szintén,
kitünő
vetni való búkköny

kapható

Liedermann Mihálynál,
iroda Széchényi-utca, Eisenberger-féle ház bent az udvarban.

64 2—6

Laptulajdonos **Molnár György.** Kiadja a könyv- könyvnyomda s kártyagyári részv. társulat Debreczenben.